

- **František Mička (1878 – 1950?)**

metodika, varianta B

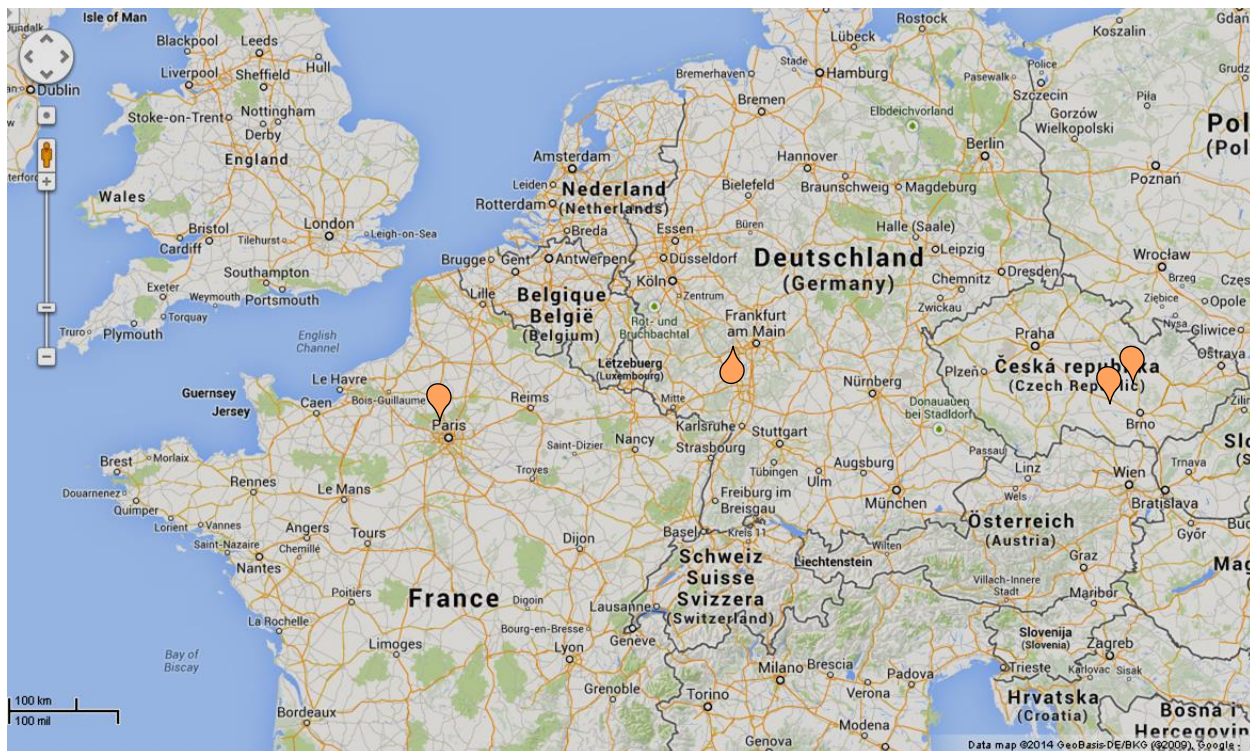

Zdroj: Malý, Zb. (ed.). *Slovník českých a slovenských výtvarných umělců 1950-2010*. Sv. 8, Ostrava : Výtvarné centrum Chagall, 1998-2010, s. 256

I. Z Moravy přes Paříž do USA

František Mička se po absolvování keramické školy v Bechyni vydal do Paříže, kde pracoval a přitom studoval na večerní škole École des arts décoratifs. Procestoval Německo a po roce 1906 odplul do USA. Zde se proslavil svými modely pro Národní muzeum ve Washingtonu; v letech 1912 až 1914 tvořil v ateliéru Dr. Hrdličky modely indiánů.

DOK 1: Mapa Františkových cest před odjezdem do Ameriky

Zdroj: maps.google.cz

- Doplň názvy měst k vyznačeným místům na mapě a přiřaď odpovídající rok (pomůže ti první část Mičkova medailonku). Údaje seřaď v časové posloupnosti.

Podolí (blíže Brnu) – Letovice – Paříž – Wiesbaden (Německo) – 1878 – 1900-1904 – 1904 – 1906

1 – Podolí 1878

2 – Paříž 1900-1904

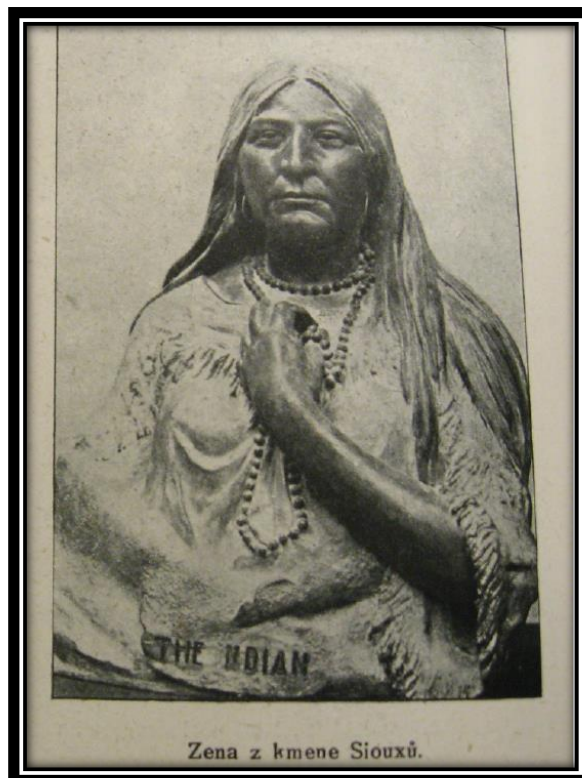
3 – Letovice 1904

4 – Wiesbaden 1906

- Spoj oranžové bubliny na mapě šipkami tak, jak František postupně po Evropě cestoval. Řekni, kolik cizích evropských zemí navštívil, a zhodnoť, zda je to v porovnání s ostatními umělci-legionáři hodně či málo.

Spojnice odpovídají řešení úkolu č. 1. Mička vycestoval nejprve do Francie. Po krátkém pobytu na Moravě se vydal do Německa, odkud v roce 1906 odplul do USA. Kromě své vlasti působil ve dvou dalších evropských zemích. Mičkových cest a styků se zahraničím nebylo málo: Francie (1900-4, 1918), Německo (1906), USA (1906-1917, 1919 – 1950?), české země (1878 – 1900, 1904 – 1906, střídavě 1918 – 1922). Porovnáme-li však jeho itinerář například s malířem a akvarelistou Angelem Zeyerem, zjistíme, že Zeyer cestoval mnohem intenzivněji (kromě zemí navštívených Mičkou to byli navíc: Itálie, Chorvatsko, Benelux, Anglie a Skotsko, Kanada).

DOK 2A,B: Modely indiánů a jejich zvyky

Zdroj: *Američtí indiáni*, Český svět, 1919/13, s. 2

- Na základě dokumentu 2A,B zjisti, koho model znázorňuje. Z jakého pocházejí kmene?

Pořízené fotografie ze Smithsonova institutu Národního muzea ve Washingtonu zachycují modely indiánů v jejich přirozené podobě a činnosti. Modely pro účel expozice vytvořil Mička v letech 1912-14. Indiáni pocházejí z kmene Siouxů.

- Popiš ženu na obrázku DOK 2A (její účes, styl oblékání a zdobení) a muže na obrázku DOK 2B (šaty a činnost, kterou konají). V čem jsou zvláštní, originální?

Indiánská žena má dlouhé vlasy, rovné a pevné. Vlasy jsou volně spuštěné na rozdíl od DOK2B, kde mají muži vlasy ovázané čelenkou, aby jim nepřekážely v práci. Žena má na sobě typický řasnatý oděv – pončo s naznačenými rukávy. Ozdobená je dlouhými korály.

Muži jsou vlastně nazí, krom bederní roušky, kterou nosí kolem pasu. Na krku nosí amulety, patrně vyrobené z kostí či jiných materiálů. Věnují se odborným činnostem. Muž na obr. vpravo vyrábí hrot oštěpu či šípu. Ve vlasech má velké ptačí pero.

Z vyobrazení je patrné, že tito lidé mají osobitý styl oblékání, práce, zkrátka se pyšní svébytnou kulturou, z které dnešní civilizace přejala např. nošení ponča či čelenky ve vlasech.

II. Legionář ve Francii

Po vstupu USA do války (1917) se Mička stal vojenským dobrovolníkem, vstoupil do čs. legií a zorganizoval transport českých vojáků krajanů z Ameriky do Francie. V prosinci téhož roku dorazili do Francie. V Saint Maixent absolvoval důstojnickou školu. Následně byl přidělen k 22. čs. střeleckému pluku v hodnosti podporučík. Udržoval kontakt s Vojtěchem Preissigem, jehož vybízí k tvorbě propagačních plakátů s legionářskou tematikou spíše než k přímé bojové konfrontaci s nepřítelem.

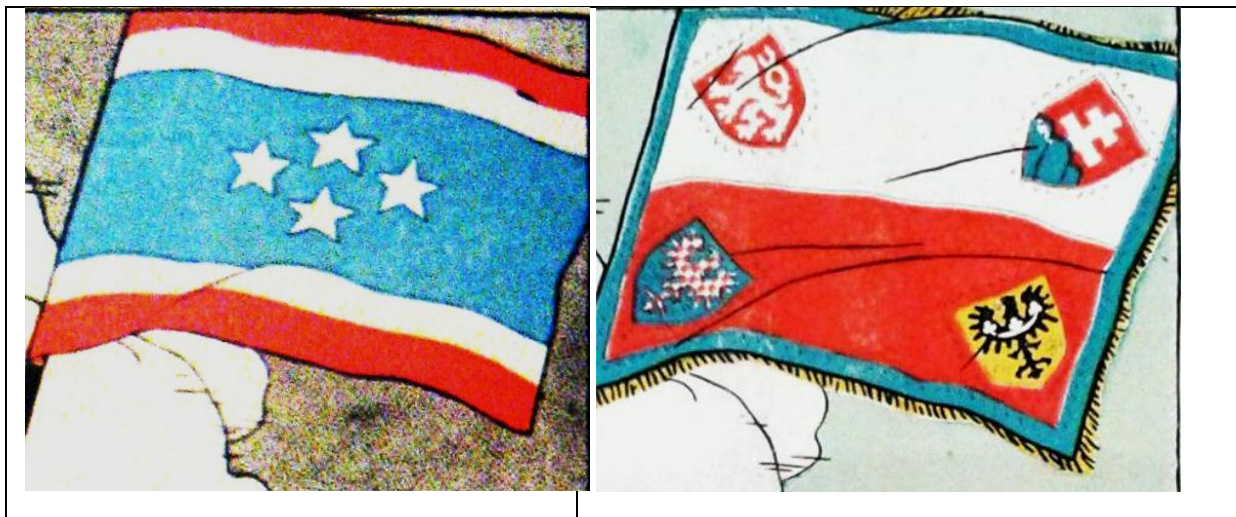
DOK 3: Dopis z válečných let psaný Františkem Mičkou

(...) Bratře mileny, myslím, že posloužíš naší věci velice, když prvně zhotovíš afiše, aby tyto brzo rozlétly se po české Americe. Prapor, pro který výkresy připravíš, jsem přesvědčen, že bude jeden z nejlepších a bude zajisté pak podržen jako prapor plukovní, pročez jen vem si k tomu potřebný čas, neb taková věc nejde sfouknouti.

Zdroj: VHA, fond Preissig, F. Mička 30. 10. 1917

DOK 4: Preissigovy náborové plakáty s prapory čs. legií

Zdroj: *Československé legie ve Francii (malířské dokumenty)*. Praha: Památník odboje, 1923

- Zjisti odesilatele a adresáta dopisu DOK 3. Kdy je dopis napsán a jak to souvisí s termínem transportu vedeným Františkem Mičkou?

Na konci října 1917 píše František Mička Vojtěchu Preissigovi, českému malíři a ilustrátorovi usazenému v USA. Dopis pochází z doby, kdy Mička organizoval transport česko – amerických vojáků do Francie, aby tam vytvořili legionářské vojsko. V prosinci 1917 byl již Mička se svými svěřenci ve Francii.

- K čemu Mička Preissiga nabádá a komu mají být určeny jeho „afiše“? Jak bys přeložil do češtiny termín „afiše“?

Vojtěch Preissig byl velmi zapálený pro čs. legie. Chtěl se dokonce i účastnit bojů na frontě. František Mička byl jedním z mnoha, kdo již více než čtyřicetiletého Preissiga přesvědčovali, aby se angažoval z frontového zázemí, tj. jako výtvarník ve válečné propagandě. Slovo „afiše“ vychází z francouzského „affiche“ a znamená plakát. Tyto pak byly určeny českým Američanům a později všem potenciálním legionářům angažujících se v boji po boku Dohody za samostatné Československo.

- Porovnej první a druhý prapor v DOK 4. Co mají společného a čím se liší (všimni si barev a počtu symbolů, resp. erbů)? Které (historické) země budoucího Československa erby, resp. bílé hvězdičky symbolizují?

Oba prapory využívají tradičního schématu červené a bílé, tj. barev slovanských Čech (zejména prapor v pravém sloupečku), i modré, bílé a červené, tzv. republikánské trikolory (patrné na obou obrázcích). Pro oba prapory je charakteristický počet 4: bílé hvězdy či znaky historických českých zemí a Slovenska (dvojocasý lev=Čechy, kostkovaná orlice=Morava, černá orlice=Slezsko a svatoštěpánský patriarší kříž=Slovensko)

III. Honorární úředník čs. velvyslanectví v USA

František Mička, Čechoslovák a občan USA, se již za „Velké války“ osvědčil jako tlumočnický a zprostředkovatelský pracovník mezi Amerikou a budoucím Československem. Roku 1919 byl poslán do USA jako tlumočnický čs. hospodářské mise. Na přelomu let 1919 a 1920 byl jmenován honorárním úředníkem MZV Československa. Jako tzv. smluvní úředník velvyslanectví ve Washingtonu vydržel v úřadě do roku 1922

DOK 5: Žádost Františka Mičky podaná na Ministerstvo národní obrany

Ministersvu
Národní Obrany
v Praze.

Podepsaný Frant. Mička podporučík 22. Č.Sl. pluku legie dovoluje si žádati o přijetí do kursu konsulárního a diplomatického. Svoji žádost odůvodňuje následovně.

Narozen 12. prosince 1878 v Podolí, na Moravě, absolvoval v roce 1897 keramickou školu v Běhyni dále v roce 1900 až 1903 čtyři semestry na Ecolé des Arts decorative v Paříži. Pracoval jako kreslič, vzorkář a technický úředník v keramických továrnách na Moravě v Německu a ve Francii.

Od roku 1906 šel v Americe kde pracoval prvních 6 roků jako sochař od roku 1912 jako asistent kuratora, Dr. Hrdličky/ v Nár. Museu Spojených států ve Washingtoně. Ve službách vlády procestoval téměř všechny státy i teritorie Spojených obcí a poznal většinu českých kolonií tamtéž.

Pracoval ve výkoně výboru Nár. Sdružení v Americe a jako vojenský náborový důvěrník.

Do české armády vstoupil ihned po jejím povolení a přijel jako vůdce třetí výprav. začátkem prosince 1917 do Francie. Podporučíkem jmenován byl 1. března 1919.

Jazyk francouzský, anglický a německý ovládá dokonale a španělský z části.

Na základě svých dlouholetých zkušeností v cizině a své působnosti jako činovník v Sokole a jiných národních organizacích v zahraničí, doufá, že podobný úřad má jisté zkušenosti a že na jeho žádost brán bude zřetel.

Frant. Mička

V Praze, dne 29. března 1919.

- Kdo je žadatelem a z jaké pozice (hodnosti) podává žádost? Co je jejím důvodem, tj. co se požaduje?

František Mička si v březnu roku 1919 zažádal jako důstojník čs. legionářského vojska (podporučík) o vzdělávací kurz, aby se mohl stát diplomatickým úředníkem.

- Jaké kvality ve svém profesním životopise František zdůrazňuje? Vžij se do role náborového manažera a napiš, proč by měl být zrovna Mička vhodným kandidátem na místo diplomatického úředníka ve Washingtonu (náповěda: zkušenost s..., cizí jazyky..., přehled, vazby a styky s...)

Mička vyjmenovává především své zkušenosti s americkými institucemi, jakož i dobrý přehled o českých koloniích v USA. Jako americký občan byl nepochybně znalý místních poměrů, vždyť v USA pobýval od roku 1906. To, že se angažoval ve prospěch českých Američanů v různých spolcích (např. činovník Sokola), mu rovněž připsalo plusové body. Byl čs. důstojníkem legionářem a zasloužil se tak jistou mírou o vznik Československa. A v neposlední řadě znal cizí jazyky (angličtinu, němčinu, francouzštinu), víme, že se několikrát uplatnil jako tlumočník.

- Bylo jeho žádosti vyhověno? Jakou pozici následně František zastával a kde? Pracuj s medailonem.

Tehdejší čs. vyslanec v USA Jan Masaryk potvrdil koncem roku 1919 jmenování Františka Mičky diplomatickým úředníkem na čs. konzulátu v New Yorku¹. Jeho nadřízeným se následně stal Dr. Štěpánek (velvyslanec ČSR ve Washingtonu), s kterým měl Mička rozepře. Kvůli tomu byl donucen z konzulátu v roce 1922 odejít.

¹Archiv MZV ČR, korespondence Františka Mičky, č.j. 158

IV. Sochař a modelář

Ukřivděný Mička se rozkmotřil s československou diplomacií a navázal na své předválečné aktivity. Usídlil se na Floridě a od roku 1934 až do své smrti žil v Miami. Do této doby spadá jeho nejznámější zakázka: Mount Rushmore National Memorial (Památník čtyř amerických prezidentů) v jižní Dakotě. Na obřím díle pracovalo několik stovek sochařů pod vedením Gutzona Borgluma.

DOK 6: Skalní monument čtyř prezidentů v jižní Dakotě

Zdroj: http://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Rushmore

- Skální sousoší Mount Rushmore National Memorial se nachází v jižní Dakotě. Zjisti, koho sousoší zobrazuje, a napiš jejich jména (pracuj s internetem).

Památník zobrazuje hlavy čtyř amerických prezidentů počínaje prezidentem zakladatelem Georgem Washingtonem (první zleva). Následují Thomas Jefferson, Theodore Roosevelt a Abraham Lincoln. Celý komplex se vytvářel v letech 1927 – 1941 pod vedením amerického sochaře Gutzona Borgluma. Na monumentu pracovalo na 400 sochařů a pracovníků.

- Frank Mička vytvářel hlavu první sobnosti zleva, zjisti její jméno.

V roce 1934 byla dokončena první socha památníku, tj. podobizna George Washingtona.

Shrnutí:

- Doplně chybějící slova.

František Mička byl Čechem protože²...
 ..., ještě možná více občanem Spojených států, protože³...
 Profesí byl především⁴....., vytvářel modely indiánu v N⁵.....
 m⁶..... ve Washingtonu. Jako důstojník čs. legie bojoval
 na⁷.....frontě. Podporoval svého známého výtvarníka, Čecha v
 Americe⁸....., který vytvořil několik propagačních
 náborových plakátů do čs. legií. Kromě své původní profese byl
 také⁹.....na českém konzulátu v New Yorku.
 Od 20. let trvale bydlel na¹⁰..... Jeho nejznámějším dílem je hlava
 prezidenta¹¹.....na Národním památníku v jižní
 Dakotě.

² se v Čechách, resp. na Moravě narodil a čeština byla jeho mateřštinou.

³ v nich žil a pracoval více než 35 let.

⁴ sochař

⁵ ...árodním

⁶ ...uzeu

⁷ francouzské

⁸ Vojtěcha Preissiga

⁹ úředníkem/ diplomatem

¹⁰ Floridě

¹¹ George Washingtona